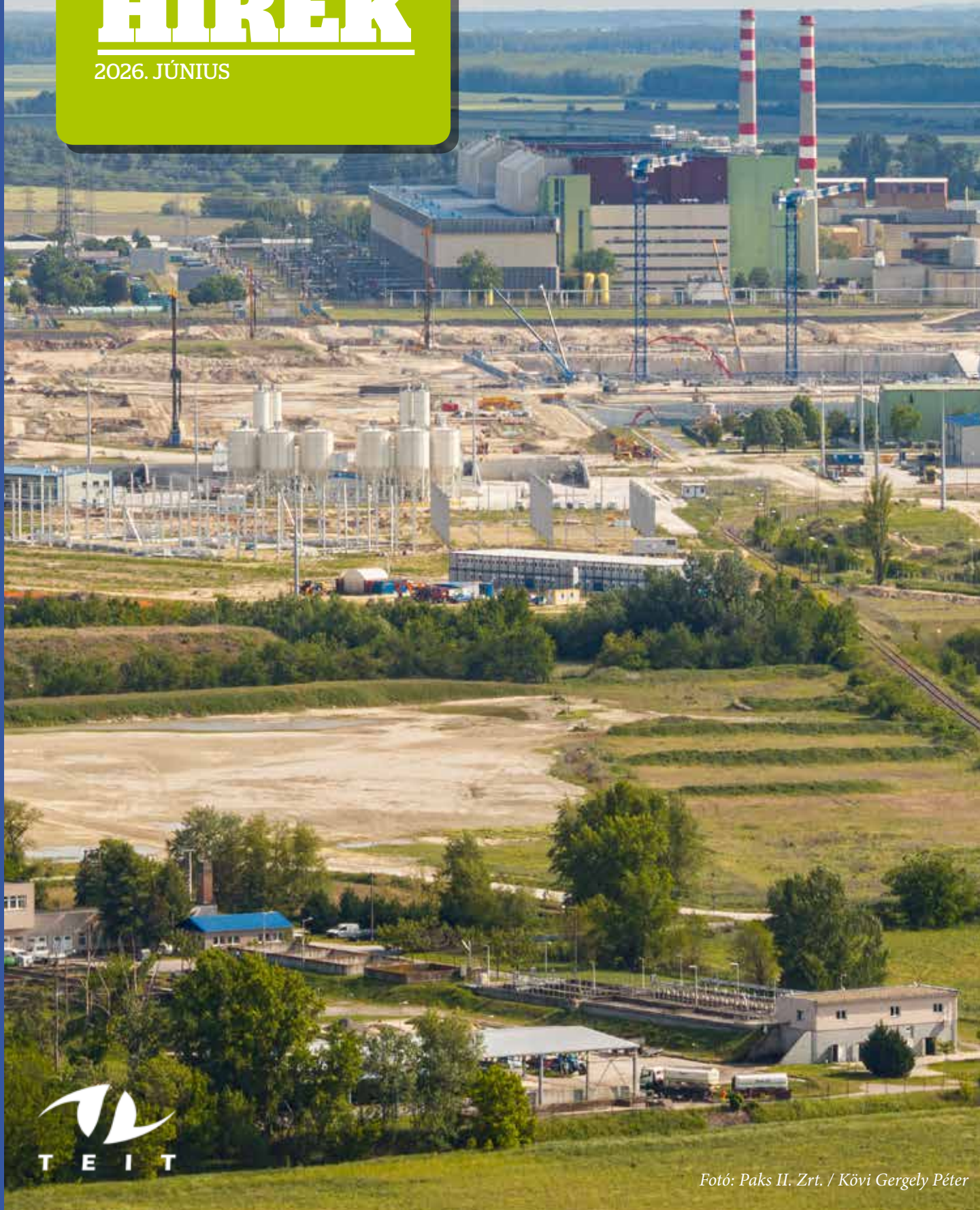


TEIT HÍREK

2026. JÚNIUS



Fotó: Paks II. Zrt. / Kövi Gergely Péter

Fontosnak látják a társulást a térség új képviselői

Az országgyűlési választás Bács-Kiskun 3. körzetében Judák Zsolt, Tolna 1. körzetében dr. Sárosi József, a Tolna 3. körzetben pedig Cseh Tamás győzelmét hozta. Mindhárman a TISZA színeiben indultak.



Megválasztása óta már két alkalommal találkozott és tárgyalt a TEIT térség polgármestereivel Judák Zsolt. – Volt alkalom megismerni a térség fejlesztését korábban támogató szervezettel kapcsolatos kérést, a Jövőnk Energiája Térségfejlesztési Alapítvány felkészítésének igényét. A Paksi Atomerőmű térségében fekvő települések ebből a forrásból orvosolni tudják a legfontosabb problémákat, például az úthálózat-fejlesztést, az épületrekonstrukciót, az energiahatékonysági beruházásokat. Ez a térség megérdemli a megkülönböztetést, hiszen befogadja és együtt él az erőművel, az elhasznált fűtőelemek tárolójával és itt épül az új atomerőmű is. Ezért tudok azonosulni a településvezetők kérésével, amit tolmácsoltam már Ruff Bálint miniszternek – fogalmazott a képviselő. Hozzátette: tervezi, hogy egy újabb javaslattal is élni fog. – Szeretném kezdeményezni, hogy a térség településein élők, beleértve az itt működő vállalkozásokat is, részesüljenek valamilyen mértékű áramkedvezményben – mondta. Judák Zsolt az agrárbizottság tagja lett, ami már csak azért is örömteli számára, mert az egyik legkritikusabb problémának a klímaváltozást és az aszályt tartja, ezért munkája során a vízmegtartás kérdéskörét tekinti prioritásnak.

A vidékfejlesztés, Tolna megye felzárkóztatása, a lakosságszám csökkenésének, az elvándorlásnak a megállítása áll dr. Sárosi József képviselői munkájának fókuszában. Ennek érdekében bérlakások építését szorgalmazza, mert véleménye szerint a fiatalok szülői, nagyszülői segítség nélkül saját lakást vásárolni nem tudnak. Ugyancsak fontos feladatnak nevezte az M9-es autópálya megépítését, aminek – mint kiemelte – ebben a ciklusban meg kell történnie. – Van egy víziónk a vízgazdálkodással kapcsolatban is, mert az szürreális, hogy a Duna és a Sió ölelésében kiszáradnak a földek. A Duna vízszintjét stabilizálnunk kell. Ehhez kell óriási energiákat mozgósítanunk – fogalmazott. – Mi, országgyűlési képviselők mindannyian atomerőmű-pártiak vagyunk. Jómagam is fontosnak tartom a meglévő blokkok üzemidő-hosszabbítását és én lennék a legboldogabb, ha az előre eltervezett időre átadták volna az új blokkokat. Fontos, hogy megismerjük a szerződést, hogy tisztán lássunk. Mi azon leszünk, hogy minél előbb tisztázzuk a késés okát és szakmai alapon felgyorsítsuk a folyamatokat – hangsúlyozta. Hozzátette, mindemellett nem lehet, hogy egy megye egy lábon álljon, a mikro-, kis- és középvállalkozásokat meg kell erősíteni lehetőleg EU-s források bevonásával.

Cseh Tamás a rendészeti bizottság tagja lett, illetve a gazdasági és energetikai bizottság munkájában vesz részt. A képviselő Kapitány István miniszterrel már egyeztetett az energetika terén kiemelt szerepet játszó Paksi Atomerőmű és a Paks II. projekt kapcsán és túl van már egy találkozón a TEIT települések vezetőivel is. – Az energetika területén az egyetlen járható útnak a Paksi Atomerőmű üzemidő-hosszabbítását és az új atomerőmű megépítését látom, és úgy gondolom, hogy fel kell erősíteni az itt dolgozók és itt élők hangját a politikai vezetés felé. Azok, akik a nukleáris iparban dolgoznak, legyen szó az atomerőműről, az RHK Kft.-ről vagy a Paks II. Atomerőmű építéséről, felelősségteljes és igen speciális munkát végeznek, ezért megkülönböztetett figyelmet is érdemelnek. A térségben élők szintén, hiszen Paks és környezete befogadta ezeket a létesítményeket, az építkezéssel járó kellemtelenségeknek pedig elszenvetői lesznek az itt élők – húzta alá. Hozzátette, az atomerőműnek az elmúlt időszakokkal ellentétben az energiatermelésben betöltött szerepéhez méltó önállóságot kell kapnia. – Én meghallom az ott dolgozók szavát és képviselni is fogom az érdekeiket, nemcsak itt, hanem képviselői munkám minden pillanatában az a tudat vezérel társaimmal együtt, hogy mi a választók szolgálatára jelentkeztünk.

Eredményes lobbizás, modernizált struktúra

Az eddigi tartalommal, modernizált struktúrában és magasabb színvonalon szeretné végezni szerződésben vállalt feladatait a Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás. Jó hír, hogy az ezek finanszírozására szolgáló forrás az infláció mértékével emelkedik.

Az elmúlt évi, illetve idei költségvetésről még év elején tárgyalt a TEIT Társulási Tanácsa, mostanra pedig minden partnerszervezettel megkötötte a támogatási szerződést, így már a forrás is adott a feladatokhoz. Tíz év után sikerült elérni, hogy az összeg jelentősen emelkedjen. – Aláírt szerződése van a TEIT-nek a Központi Nukleáris Pénzügyi Alappal, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt.-vel és minden partnerrel. Nagyon hosszan tartó lobbizás eredményeként

*elértük azt, hogy több mint
30 százalékkal magasabb
támogatást kapjon a TEIT.*

Ez óriási siker

– értékelte dr. Bagó Zoltán társulási elnök, Kalocsa polgármestere, akinek jelentős szerepe volt a tárgyalások eredményességében, s aki maga is komoly fejleménynek tartja, hogy több forráshoz jutnak a települések a költségvetésből.

Dr. Bagó Zoltán arról is beszámolt lapunknak, hogy lépéseket tettek annak érdekében is, hogy a térség támogatásában éveken keresztül jelentős szerepet vállaló Jövőnk Energiája Térségfejlesztési Alapítványt „felélesszék”. – A kalocsai országgyűlési képviselőn keresztül eljuttattuk Ruff Bálint Miniszterelnökséget vezető miniszterhez a kezdeményezést, hogy éllesszük újra a JETA-t. Bízunk benne, hogy meglesz a politikai támogatás is, és az alapítvány újrakezdheti áldásos tevékenységét – fogalmazott dr. Bagó Zoltán. A társulás az év elején elfogadott munkaterv szerint végzi ebben az évben is ellenőrző és lakossági tájékoztató munkáját.



Az elnök tájékoztatása szerint ezt a 2016-os áron már nem lehetett finanszírozni, most viszont adott a lehetőség, hogy magasabb színvonalon, a kor elvárásainak megfelelően tegyenek eleget szerződésben vállalt kötelezettségeiknek, azaz működtetik a különböző környezeti ellenőrző pontokat,

*kiveszik részüket a nukleáris
létesítményekkel kapcsolatos
lakossági tájékoztatásból.*

Az elnök ennek kapcsán megjegyezte, hogy várják az új kormány által bejelentett felülvizsgálatot, ami egyrészt a Paksi Atomerőmű tervezett üzemidő-hosszabbítására, másrészt a Paks II. beruházásra vonatkozik. Gáncs István alelnök az idei költségvetés

elfogadásakor beszélt arról, hogy a Paks II. beruházásban az 5. blokk esetében megtörtént az első betonöntés, így egy újabb kommunikációs terület is megnyílt, ahol a TEIT-nek is helyt kell állnia.

Az idei programok közül kiemelkedik a tanulmányút, amelynek célpontja idén Svájc lesz, valamint a hagyományos TEIT Nap, amelyet szeptember 18-án rendeznek Ordason. Döntöttek arról is, hogy jövőre Fadd, 2028-ban pedig Géderlak lesz a társulás legjelentősebb eseményének a helyszíne.

Dr. Bagó Zoltán arról is beszámolt, hogy találkozót szerveztek a TEIT területén illetékes mindhárom országgyűlési képviselővel, akiket tájékoztattak arról, hogy milyen feladatai, tevékenysége van a társulásnak. – Bízunk benne, hogy mindhárman támogatni fogják TEIT törekvéseit – húzta alá.



Ha a Rét tavasszal víz alatt áll...

A mezőgazdaság helyzete országosan és térségünkben is központi témává vált: egyre gyakoribbak az aszályok, csökkentek a termés hozamok. A problémát nem feltétlenül a csapadék mennyisége okozza, hanem az, hogy a víz gyorsan távozik a talajból, a táj természetes vízmegtartó képessége csökken.

A történelmi aszály éveként tartják számon 2022-t, az év elején rendkívül kevés csapadék hullott, a vegetációs időszak kezdetére súlyos talajnedvesség-hiány alakult ki, nyáron extrém hőhullámok és rekordközelű hőmérsékletek jelentkeztek, ami jelentős termés kieséssel járt.

A szakemberek szerint a helyzet idén nagyban hasonlít a négy évvel előttire: az április kifejezetten száraz volt. A Kalocsa környéki határban ebben a hónapban például a szokásos csapadékmennyiség egytizede hullott le. – Az Országos Vízügyi Főigazgatóság szerint az elmúlt évek alatt felhalmozódott csapadékhiány közel 500 milliméterre tehető, ebből az év első négy hónapjában 150-200 milliméter keletkezett – tájékoztatott Dunszky Csaba. A dunapataji Új Élet Mezőgazdasági Kft. ügyvezetője a május közepén érkezett mediterrán ciklon kapcsán azt mondta, ez csak a jelenlegi fenológiai állapot, azaz a haszonnövények mostani életciklusában elégtelen a növények igényeit, a talaj feltöltődéséhez nem elegendő, nem tudja mérsékelni azokat a károkat, amelyeket az őszi kalászosok már elszenvedtek. – Nyilvánvalóan az öntözés hozzásegíti a

növényeket a túléléshez, és ezzel együtt a gazdálkodókat a megélhetéséhez, de költséges, illetve az öntözővíz minősége és mennyisége közel sem ér fel a természetes csapadékkal – fogalmazott a szakember a kalocsai oldalán. Kiemelte, hogy az öntözéseknél több kategóriát különböztetnek meg. A mostani elsősorban a kármentésről szól. Ezek óriási költségek, amit a jelenlegi felvásárlási árak nem igazán tükröznek. – A gazdálkodóknak az alkalmazkodó mezőgazdaság irányába kell mielőbb elmozdulni. Például talajtakarással kevesebb kipárolgást hagyni a talajnak. A szalmát, szármaradványokat a felszínen hagyva gátolni a kipárolgást, mellőzni a növények tarra vágását.

A felmelegedés, az aszályos időszak eredményeként a kukorica – melyet korábban Tolna megye aranyának neveztek – már nem hoz elegendő hasznot: vetésterülete a felére zsugorodott. – Évről évre egyre kevesebb termést tudunk betakarítani kukoricából, és ennek ellenére az ára is folyamatosan csökkent – mondta Krieser János, a pusztahencsei Pusztabíró Kft. vezetője, egyben a vármegyei gabonaválasztmány tagja. Az ember azt gondolná,

amiből kevesebb terem, annak az ára felé mozdul. Így volt régen, de a kukorica esetében most más a helyzet. – A feldolgozók – a kukoricából szesz és izocukor is készül többek között – egységesen alacsony felvásárlási árat határoztak meg immár évek óta. Az időjárási nehézségek mellett ez is komoly szerepet játszik abban, hogy egyre több gazdálkodó cseréli le a kukoricát, sokan olajos növényekre.

– A magyar mezőgazdaság szerkezeti átalakulása elkerülhetetlen folyamatnak látszik.

A klímaváltozás hatásait nem lehet megállítani, legfeljebb lassítani például az öntözési rendszerek fejlesztésével és a szárazságtűrő növények elterjesztésével. A jövő mezőgazdaságát nem a megszokott kultúrák, hanem az új, klímához igazodó fajták és technológiák határozzák majd meg – tette hozzá a szakember.

Laposa János, a Madagro Kft. növényorvosa és agronómusa évek óta rengeteg energiát fordít a vízmegtartás kérdésére. Meglepő megállapítást tett a Madocsai Hírmondó hasábjain: azt írta, hogy érzéseink ellenére az éves csapadékmennyiség nem mutat érdemi csökkenést. A meteorológiai szolgálat adatbázisát vizsgálva országos viszonylatban az utóbbi 15 év átlaga (619 mm) nem marad el az 1901 óta rögzített 125 éves átlagtól (613 mm). A Madocsán 1978-tól mért adatok ugyanezt támasztják alá. – Mégis a '90-es években még horgásztak a gyerekek a Homokágasban, folyt a Gabonás-völgyi patak és volt víz a Hegyen a kútban, ma meg már egyik sincsen, sőt lassan az artézi kút is elapad. Felmerül a kérdés, hogy ha nem csökken a csapadék, akkor hová tűnik el a víz? – mondta. A jelenséget a felmelegedés okozza: a melegedéssel megnő a légkör párologtató képessége. A dunaújvárosi mérőállomáson az 1990 előtti sokéves átlagértéknél az utóbbi években már 35-40%-kal magasabb összesített légköri párologtatóképesség értékeket mértek. A felmelegedéssel beindult több öngerjesztő folyamat is, ami további melegedéssel jár. A felszín száradásával párhuzamosan a felszín alatti vizek is apadásnak indultak. Minél mélyebben szárad át a felső talajréteg, annál kisebb eséllyel tudja azt telíteni az érkező csapadék, emiatt a talajvíz egyre

kisebb eséllyel tud pótlódni, ezért az is tovább süllyed. Emiatt száradtak ki a vizes élőhelyek, vízfolyások és az ásott kutak is. A madocsai talajvíz szintje az országos megfigyelésekhez hasonlóan az utóbbi években sajnos már több mint egy méterrel csökkent. E folyamatok eredményeként megjelent a halmozott vízhiány fogalma, ami azt takarja, hogy az utóbbi években évről évre nő a hiány a termőtalajban és a többi felszín alatti vízkészletben.

Laposa János kiemelte, hogy az éghajlatváltozás és annak következményei nem csupán a mezőgazdaságból élőket érintik hátrányosan. – Ha az éghajlatváltozás fokozódásával romlik a környezetünk állapota, romlik a vidék jövedelemtermelő képessége, ami végső soron élőhelyünk értékvesztését vonhatja maga után. A nyári hőség fokozódása kóezérzetünkre és egészségünkre is negatíván hat – hívta fel a figyelmet.

Hangsúlyozta, hogy a hiányzó vizet valamilyen aktív beavatkozással pótolni kell. Ennek egyik módja az öntözés, a másik a szennyvíztisztítás és az így nyert ökológiailag értékes tisztaságú víz megtartása. – Jelentős hatással bír, valódi vízpótlást azonban az jelenthetne, ha vissza tudnánk tölteni az elapadt talajvizünket, amivel olyan többletforráshoz juthatna a táj, ami régebben természetes volt. Ezen az összefüggésen alapult a korabeli emberek megfigyelése is, miszerint „Ha a Rét tavasszal víz alatt áll, akkor jó termés várható” – firtatta. A szakember azt is kifejtette, hogy Madocsa határában a legalacsonyabban fekvő terület, azaz a Rét vize elapadt, ahhoz, hogy visszatöltsék, a tulajdonosok és

az önkormányzat közös akarata és erőfeszítései kellenének. Hozzátette,

újabbán a vízügyi hatóságnál is vízgazdálkodási paradigmaváltásról beszélnek,

többek között meghirdették a „Vizet a tájba” programot. Az első olyan pályázat is megjelent, ami jelentős többlettámogatást nyújt a földjüket vízmegtartásra felajánlók számára.

Baksa Ferenc polgármester elmondta, hogy már 2025-ben elkészítették és bemutatták az Agrárminisztériumnak a Madocsa térségi vízmegtartó és természetközeli vízhasznosítási projektet, amely mintaprojektként is szolgálhat a tisztított szennyvíz természet-alapú vízmegtartási célú hasznosítására. Madocsa község szennyvíztisztító telepén éves szinten több mint 650 ezer köbméter szennyvíz keletkezik, ami jelenleg elvezetett víz. Ez potenciálisan 300–400 hektár mezőgazdasági terület vízellátására lenne elegendő, hozzájárulhatna élőhelyek, rétek, vizes területek vízellátásához, csökkentené az aszálykárokat és stabilizálná a természetbiztonságot, segítené a talajvízszint helyreállítását és a belvízcsatorna-rendszer utánpótlását. Ennek egyebek mellett része lenne egy mintegy tízhektáros, kavicságyas és gyökérzónás szűrészű tó létesítése is. A projektet szakmailag megfelelő minősítették, de egyelőre pénzügyi támogatást nem kapott, tájékoztatott Baksa Ferenc.



Új projekt, új nézőpontok

Megalakult a nagyon kis aktivitású radioaktív hulladékok (NKAH) elhelyezését előkészítő projekt az RHK Kft.-nél.



Nagyon kis aktivitású radioaktív hulladék legnagyobb mennyiségben a Paksi Atomerőmű és az építés alatt álló új atomerőművi blokkok majdani leszerelése során fog keletkezni, de az atomerőmű normál üzemeltetéséből és a további üzemidő-hosszabbítása kapcsán elvégzendő felújítási munkák során is számolunk ezen kategóriába sorolt hulladékok keletkezésével. A nagyon kis aktivitású radioaktív hulladékokat általában felszíni tárolókban, a kis és közepes aktivitású hulladékoknál egyszerűbb műszaki kialakítású létesítményekben helyezik el. A radioaktivitásuk jellemzően csak kismértékben haladja meg a természetes környezetben is jelenlévő szintet. Ennek ellenére kezelésük és elhelyezésük szigorú biztonsági szabályok szerint történik, hogy hosszú távon is biztosított legyen az emberek és a környezet védelme. A nagyon kis aktivitású radioaktív hulladékokat befogadó tároló majdani megvalósítására való felkészülés operatív feladatait a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) Stratégiai és Műszaki Igazgatósága egy új projekt keretében koordinálja és irányítja.

A projekt jelenleg az előkészítő feladatokra fókuszál.

Arról, hogy mik is ezek a feladatok pontosan, és hogyan áll össze egy ilyen projekt, Vass Péter stratégiai főmérnököt, a projekt vezetőjét kérdeztük.

Mit lehet tudni erről a hulladéktípusról?

A nagyon kis aktivitású radioaktív hulladékok kategóriája, a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség vonatkozó biztonsági útmutatója mentén 2018-ban került be a magyar jogrendbe. Ebbe az osztályba az olyan radioaktív hulladékok tartoznak, amelyekben jellemzően csak 30 évnél rövidebb felezési idejű izotópok vannak, de ezek is csak korlátozottan, és aktivitásuk legfeljebb 150-200 év alatt a mentességi szint alá csökken. Ilyen hulladékok tipikusan az atomerőművek leszereléséből származó betontörmelékek.

Mikor és milyen céllal alakult meg a projekt?

Az RHK Kft. már a kategória hazai bevezetése óta foglalkozik az elhelyezési lehetőségekkel.

Ennek egyik lehetséges iránya egy olyan önálló tároló létesítése,

amely kifejezetten a nagyon kis aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére szolgál. A leendő tároló előkészítésével kapcsolatos feladatok ellátását az RHK Kft. vezetősége idén márciusban projektstruktúrába szervezte. A projekt célja egy felszíni elhelyezésre alkalmas nagyon kis aktivitású radioaktív hulladék-tároló tele-

pítésének előkészítése, különös tekintettel a telephely-kutatási keretprogram és az azt megalapozó háttérdokumentumok összeállítására.

Milyen szakterületeket kell bevonni a projektbe?

Pontosan az adja a projekt lényegét, hogy a tagjai minden releváns szakmai oldalt képviseljenek, így minden kérdést közösen, összhangban tudunk mérlegelni. A szükséges földtani alapok mellett műszaki és hosszú távú biztonsági szempontokat, kiválasztási kritériumokat, társadalmi és gazdasági aspektusokat is figyelembe kell venni. Éppen ezért vannak jelen a projektben geológusok, fizikusok, sugárvédelmi szakértők, környezetmérnökök, kommunikációs, közgazdasági és stratégiai területen dolgozó kollégák. A különböző szakterületek együttműködése biztosítja, hogy a projekt során minden releváns szempont

összehangoltan, átlátható módon és a hosszú távú biztonság figyelembevételével

kerüljön értékelésre.

Milyen munkafolyamatok indultak el eddig és mik a jövőbeni feladatok?

Az elmúlt években főként nemzetközi tapasztalat- és információgyűjtés, stratégiai tervezés és a lehetséges hazai elhelyezési koncepciók előkészítése történt. A projekt egyik kiemelt feladata a hulladékkategória bevezetése óta eltelt időszakban elvégzett előkészítő tevékenységek eredményeinek áttekintése, a hazai és nemzetközi információk összegyűjtése, aktualizálása, szükség esetén felülvizsgálata. A projekt keretében feladat a telephely kiválasztására vonatkozó követelmények, valamint a lehetséges műszaki koncepció felülvizsgálata és az elhelyezendő nagyon kis aktivitású radioaktív hulladékok fizikai, kémiai és radiológiai jellemzőinek és várható mennyiségének meghatározása. ➔



Ez utóbbi feladatot a Paksi Atomerőmű szakembereivel együtt végezzük.

Magyarországon ilyen tároló jelenleg nem üzemel. Megvizsgáltok más, nemzetközi NKAH tárolókat is?

Minden szakmai projektünk során kiemelt figyelmet fordítunk a nemzetközi tapasztalatok és jó gyakorlatok megismerésére. Ez különösen fontos egy olyan létesítmény esetében, amely Magyarországon még nem működik, ugyanakkor több országban már hosszú ideje biztonságosan és eredményesen üzemel. Az NKAH projekt kapcsán több nemzetközi radioaktív hulladékkezelő céggel vagyunk együttműködésben. A projekt előkészítése során célunk, hogy

részletesen megismerjük

a külföldön alkalmazott

műszaki megoldásokat,

telephely-kiválasztási módszereket, biztonsági megközelítéseket és üzemeltetési tapasztalatokat. Az elmúlt években több alkalommal folytattunk szakmai egyeztetéseket például francia és szlovák kollégákkal a tárolójuk telephelyének kiválasztási kritériumairól, annak műszaki kialakításáról, az alkalmazott hulladékcsomagokról, valamint üzemeltetési és monitoring tapasztalataikról is. A nemzetközi tapasztalatok hasznosítása fontos alapot biztosít ahhoz, hogy a későbbiekben a hazai adottságokhoz illeszkedő, korszerű és biztonságos tárolási koncepció kerülhessen kialakításra.

Plesz-Kereki Bianka

Naprakész információ a hulladékkezelésről

Az elmúlt évben tervek szerint haladt a kiégett kazetták átszállítása a Paksi Atomerőműből a szomszédos átmeneti tárolóba. Az Országos Atomenergia Hivatal kiadta az üzembe helyezési engedélyt a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója újabb kamráira. Minderről az év első negyedében kaptak tájékoztatást a térség településvezetői.

A Paksi Atomerőmű 12 kilométeres körzetében fekvő tizenhat település polgármesterei naprakész információval rendelkeznek a Paksi Atomerőmű működése során keletkezett radioaktív hulladékok kezeléséről, tárolásáról és a Nyugat-Mecsekben folytatott telephely-kutatási munkálatokról. A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás (TEIT) számára szervezett beszámolón Fritz László üzemeltetési igazgató elmondta, hogy 11 347 darab kazettát tárolnak a KKÁT-ban. 2025-ben a terveknek megfelelően 360, az év első hónapjában 30 kazettát tároltak be, május végéig illetve júniusban 90-90, szeptembertől az év végéig pedig további 240 kazetta kerül végleges helyére. A Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolójának kapacitásnövelése folyamatos. A III. ütem 3. fázisában elkészültek a 25-28. számú kamrák, a vonatkozó üzembe helyezési engedélyt az Országos Atomenergia Hivatal kiadta. Az év második felében tervezik benyújtani a nukleáris hatósághoz a létesítmény üzemeltetési engedélyének módosítására vonatkozó kérelmet. Ezt megelőzően elvégzik az átrakógépek műszaki átalakítását. Bognár Péter törzskari igazgató arról adott tájékoztatást, hogy Bataapátiban, a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tárolóban (NRHT) 6715 hordónyi hulladékot helyeztek el. Emlékeztett rá, hogy kis és közepes aktivitású hulladékcsomagok-

ról van szó, amelyek egyebek mellett védőruházatot, szerszámokat, karbantartási anyagokat tartalmaznak. Mint mondta, idén is folyamatosan végeznek az NRHT-ben karbantartást és állagmegóvást, illetve rendszerek lesznek a radiológiai és környezetellenőrzések.

Folytatódott és idén is folytatódni fog a

nagy aktivitású hulladékok

végleges elhelyezését

célzó kutatás a Nyugat-Mecsekben. Ügynevezett sekélyszeizmikus méréseket végeztek 2024 szeptembere és 2025 februárja között. A monitoring eredményét új vízmegfigyelő kútszopok tervezéséhez használták fel. Elhangzott, hogy a felszíni és a felszín alatti vizek megfigyelése zavar-talan, valamint az, hogy a tervek szerint a mélyfúrásos észlelőrendszereket korszerűbbekre cserélik.

Bognár Péter kitért a nagyon kis aktivitású hulladékok elhelyezésére szolgáló tárolóval kapcsolatos tervekre is, a jövőbeni telephely-kiválasztás megalapozását célzó munka idén is folytatódik.

Honti Gabriella, az RHK kommunikációs osztályának vezetője emlékeztetett rá, hogy szeptember 18-án Ordas lesz a TEIT Nap házigazdája. Az RHK Kft. ez alkalomból Állati nagy hősök mottóval hirdette meg hagyományos rajzpályázatát.

Európai üzemanyagot fejlesztenek a Framatome-mal



A Framatome és négy üzemeltető, a cseh ČEZ, a finn Fortum, az MVM Paks Atomerőmű és a szlovák Slovenské elektrárne képviselői szerződést írtak alá azzal a céllal, hogy előmozdítsák a Framatome 100%-ban szuverén európai VVER 440 üzemanyagtervének fejlesztését. A szerződés hosszú távú együttműködési megállapodást pecsételt meg az üzemeltetőkkel annak érdekében, hogy biztosítsák 440 MW-os VVER nyomottvizes reaktoraik jövőbeli üzemanyag-diverzifikációját és -ellátását.

A projekt jelenleg az első fázisában tart, amely a VVER 440 fűtőelem-kazetta és a hozzá tartozó szállítókötény tervezéséből áll. Ezt követően tesztkazetta-programot hajtanak végre, amely lehetővé teszi az érintett atomerőművek új tölteteinek engedélyeztetését. Mindezt egy integrált és robusztus, 100%-ban európai tervezési és ellátási lánc teszi lehetővé, amely magában foglalja a Framatome francia és német üzemanyaggyártó létesítményeit.

„Ma egy műszaki eredménynél sokkal nagyobb dolgot ünneplünk – egy közös jövőképet és egy, a határokon átívelő intenzív csapatmunkát is. Gratulálok a Framatome teljes csapatának, és őszinte hálámat fejezem ki a ČEZ-nek, a Fortumnak, az MVM Paks Atomerőműnek és a Slovenské elektrárne-nak a Framatome iránt tanúsított bizalmukért, ami elengedhetetlen volt ahhoz, hogy ez az ambiciózus projekt életre keljen. Ez a megállapodás a hosszú távú együttműködésre irányuló közös szándékunkat tükrözi, elősegítve a folyamatos fejlesztést, az innovációt és a működési kiválóságot a nukleáris üzemanyag-ellátásban” – mondta el Grégoire Ponchon, a Framatome vezérigazgatója.

„A ČEZ Csoport régóta nukleáris üzemanyag-beszállítóinak diverzifikálására összpontosít, ami elengedhetetlen az ellátás- és energiabiztonság erősítéséhez és erőműveink hatékony működésének biztosításához. A Dukovany atomerőműben üzemeltetett VVER 440-es blokkok új üzemanyagfajtájának kidolgozásában való részvételünk ezért logikus és stratégiai fontos következő lépést jelent” – nyilatkozta Bohdan Zronek, a ČEZ Csoport

igazgatótanácsának tagja és a Nukleáris Divízió igazgatója.

„Az energiaellátás biztonsága stratégiai prioritás számunkra a Fortumnál. A nukleárisüzemanyag-értékesítési lánc egészének diverzifikálása megerősíti azon képességünket, hogy megbízhatóan lássuk el árammal ügyfeleinket. Nagyszerű, hogy most európai együttműködés keretében olyan megoldást tudunk kidolgozni, amely egyszerre több vállalat számára is előnyös, és számos európai ország energiaellátásának biztonságát javíthatja” – mondta Petra Lundström, a Fortum nukleáris üzemeltetésért felelős ügyvezető alelnöke.

„Az MVM Paks Atomerőmű hosszú távra, felelősen tervez, a működő blokkok üzemidejének további meghosszabbítását készíti elő. E munka elengedhetetlen része, hogy a működésünk feltételeit évtizedekre előre lássuk és biztosítsuk az üzemanyag-beszerezésekben is. Magyarország számára kulcsfontosságú az energiaszuverenitás megőrzése és erősítése, az ellátásbiztonság garantálása, a környezetkímélő, tiszta áramtermelés fenntartása, amelyhez szintén nagyban hozzájárul az újonnan kötött megállapodás” – mondta el Horváth Péter János, az MVM Paks Atomerőmű Zrt. vezérigazgatója.

„Az atomenergia Szlovákia és egész Európa energiabiztonságának egyik alappillére. Ahhoz, hogy ez az pillér hosszú távon is szilárd maradjon, ellenőrzésünk alatt kell tartanunk az egyik legfontosabb inputot, nevezetesen a nukleáris fűtőelemeket. Az atomerőművek hosszú távú, biztonságos üzemeltetéséhez stabil és diverzifikált fűtőelem-ellátási láncra van szükség. A

Slovenské elektrárne részvétele a VVER 440-es reaktorokhoz szánt európai üzemanyag fejlesztésében logikus lépés a műszaki és vállalkozói kockázatok kezelése szempontjából. Ez a projekt elősegíti az üzemeltetés kiszámíthatóságát, és javítja az atomenergia-ipar ellenálló képességét az Európai Unión belül” – nyilatkozta Branislav Strýček, a Slovenské elektrárne vezérigazgatója és igazgatótanácsának elnöke.

A Framatome és 17 érdekelt fél, köztük a négy európai VVER-üzemeltető vállalat, az Európai Unió Euratom kutatási és képzési programja által finanszírozott Framatome Safe and Alternative VVER European Project – „SAVE” – keretében dolgozik ezen új VVER-üzemanyag-technológia fejlesztésén.

Jelenleg 19 VVER-reaktor működik az Európai Unióban, köztük 15 VVER 440-es reaktor Csehországban, Finnországban, Magyarországon és Szlovákiában. A Framatome 2028-tól kezdődően tervezi gyártani első, saját tervezésű fűtőelem-kazettáit. Célja, hogy hozzájáruljon a meglévő atomerőművek biztonságos, megbízható és zavartalan működéséhez, valamint felkészüljön a következő generációs nukleáris fűtőelemek bevezetésére.

Lionel Gaiffe, a Framatome üzemanyag-üzletágának ügyvezető alelnöke elmondta: „Ez a mérőföldkő Európa energiaipari jövője szempontjából tükrözi elkötelezettségünket mind a nukleáris ipar, mind a VVER-reaktorokat üzemeltető európai országok energiapolitikájának támogatása iránt. A Framatome az egyetlen üzemanyag-beszállító, amely 100%-ban szuverén európai technológiát tud garantálni.”

Tizedik alkalommal rendezték meg a Teller Ede vetélkedőt

Az Atomenergetikai Múzeum népszerű tudományos megmérettetését, a Teller Ede vetélkedőt 2026-ban immár tizedik alkalommal rendezte meg. A program idén is bizonyította, hogy jóval több egy hagyományos fizikaversenynél: a résztvevők nemcsak tárgyi tudásukat, hanem kreatív gondolkodásukat és a mindennapi jelenségek tudományos értelmezésének képességét is megmutathatták.

A jubileumi év „Ez a Te köröd!” mottója jól tükrözte az idei tematika középpontját, amely a kerékpár és a roller fizikai hátterére épült. A feladatok sikeresen ösztönözték a diákokat arra, hogy saját tapasztalataikból kiindulva fedezzék fel a fizika törvényszerűségeit, és azokat gyakorlati szemlélettel közelítsék meg.



járult a rendezvény élményszerűségéhez és szakmai színvonalához. A harmadik forduló külön érdekességét jelentette, hogy abban az Atomerőmű Tűzoltóság is aktívan részt vett, színesítve a programot és tovább erősítve a gyakorlati, szemléletformáló megközelítést. Összességében a jubileumi Teller Ede vetélkedő sikeresen valósította meg célját:

közelebb hozta a fizikát a diákokhoz,

inspiráló környezetet teremtett a tudományos gondolkodáshoz, és maradandó élményt nyújtott minden résztvevő számára.

A háromfordulós vetélkedő során a csapatok sokoldalú kihívásokkal találkoztak: tudományos ismereteiket, logikus gondolkodásukat és kreativitásukat egyaránt próbára tevő feladatokat kellett megoldaniuk.

A döntőbe jutott tíz legjobb csapat 2026. május 19-én az Atomenergetikai Múzeumban mérte össze tudását. A versenyzők a tesztfeladatok mellett gyakorlati állomásokon is bizonyíthatták felkészültségüket, ami nagyban hozzá-

A VETÉLKEDŐ EREDMÉNYE:

1. helyezett: Last Dance csapat (Energetikai Technikum és Kollégium)
Steiner Iván, Csapó-Kun Réka, Nyulasi Bence

2. helyezett: Láncreakció csapat (Baranya Vármegyei SZC Mohácsi Radnóti Miklós Technikum és Szakképző Iskola)
Füredi Zoltán, Vadász Jázmin Anna, Kriegler Bálint

3. helyezett: 3B (Energetikai Technikum és Kollégium)
Berki Botond, Hernádi Bálint, Sümegi Botond

Folyamatos a munka az új atomerőmű területén

Párhuzamosan többféle munkafolyamat zajlik a Paks II. Atomerőmű 5. blokkjának munkagödrében, a nukleáris sziget szekciókra osztott területén egymásra épülő fázisokban halad az alaplemez kivitelezése. Eközben már a 6. blokk munkagödrének mélyítésén is dolgoznak.



A február eleji első betonöntés óta nincs megállás: az 5. blokk munkagödrében halad az alaplemez kivitelezése, a magasból készült felvételeken már a majdani reaktor-épület alapjának körvonalai is jól látszanak. A teljes nukleáris sziget betonalapja nem egyszerre készül el. Ezt nehéz is volna kivitelezni tekintettel a terület hatalmas méretére, az előkészítés összetettségére és az alaplemez átlagosan mintegy három méternyi vastagságára. A feladat hatékony és biztonságos végrehajtása érdekében kisebb-nagyobb szekciókra osztották fel a területet és párhuzamosan végzik az egymásra épülő munkafolyamatokat – a szerelőbetonozást, a szerelőbeton szigetelését, illetve földelőhálózást, a vasszerelést –, melyek végén speciális betonnal öntik ki a nukleáris sziget alaplemezének egy-egy ütemét. Egy-egy fázis alkalmával akár 1500 köbméter beton beépítésére is sor kerül. Mivel ezt a tevékenységet nem lehet megszakítani, a folyamatos munka érdekében több betonpumpa is dolgozik párhuzamosan akár éjszaka is.

Ahogy egyre jobban megtelik a munkagödör, az építkezést már nem lehet autódarukkal kiszolgálni, ezért ütemterv szerint elindult az első toronydaruk összeszerelése. A gépeket az építkezés fázisaihoz igazodva telepítik. Az első toronydaru az 5. blokk munkagödrének északi oldalán épült fel. A 64 méter horogszerű, 350 tonnás emelőgép 40 tonna teherbírású. Habár az utóbbi időben a fókusz az ötös blokki munkagödörben zajló betonozási munkákra terelődött, a terület-előkészítésben is jelentős előrelépés történt: a talajszilárdítás immár a nukleáris szigeteken kívül eső területeken halad,

a hatos blokk munkagödrében pedig a talaj kiemelését végzik. Talajmarók, lánc-talpas kotrógépek, dózerek és teherautók dolgoznak a 150 méter széles és 190 méter hosszú, 23 méter mély munkagödör kialakításán. Az 5. blokkon szerzett tapasztalatok alapján optimalizálták a folyamatokat, így sikerült növelni a hatékonyságot, a munka minőségét és nem utolsósorban a munkabiztonságot. A munka ütemterv szerint halad, a cél, hogy idén elkészüljön a munkagödör.

A munkálatokat az Országos Atomenergia Hivatal helyszíni szemlék keretében ellenőrzi.

A PAKSI 5. BLOKK ELSŐ BETONÖNTÉSE 2026. február 5-én történt meg ünnepélyes keretek között. Ettől a dátumtól a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség terminológiája szerint is építés alatt állónak számít az új paksi atomerőmű. Az első beton kihejezésnek nincs tankönyvi megfogalmazása, de általában az első végleges funkcióval bíró létesítmény fő tartószerkezeti elemének első betonozási ütemét értik rajta. A paksi 5. blokk esetében az első beton a nukleáris sziget részét képező, mintegy 70 méter magas vezényleépület alaplemezének első ütemben megépült szakasza.

Esernyő is elkélt a Város napján

Közösségekről, összefogásról, helyi értékekről szólt idén is a Város napja Pakson. Ez volt a tizedik alkalom, hogy az önkormányzat a Cseney Dénes Kulturális Központtal, valamint a város intézményeivel, civil szervezeteivel összefogva ebben a formában rendezte meg a város ünnepét. Idén egy hívatlan vendég, az eső is alakította a programot.

Habár az előrejelzések rossz időt jósoltak, a paksi önkormányzat nem mondta le a május közepére tervezett Város napi programot, amelynek impozáns felvezetője volt a rangos nemzetközi kerékpárverseny, a Tour de Hongrie, aminek a leg-hosszabb, Szarvasról induló szakaszának befutója segített hangolni a hétvégére. Ez alkalommal nyílt meg a városháza előtti téren az alapításának 25. évfordulóját ünneplő Paks Sárgödör téri Présháztulajdonosok Egyesületének fotókiállítása. Este ugyan már elengedhetetlen kellék volt

az esernyő és gumicsizma, de ezek buliztak a Halott Pénz koncertjén. A szombati napot nyitó felvonulás csak kicsit volt foghíjasabb a korábbiaknál: a város civil szervezeteinek és intézményeinek képviselői, s velük a testvérvárosokból érkezett vendégek az ürgemezei szabadidőparkig vonultak, ahol halászléfőző verseny kezdődött. Az egyesületek, intézmények, cégek sátrai övezte színpadon helyi művészeti csoportok változatos előadásainak sorát láthatta a közönség. Az eső előbb csak ijesztgette a kitaró közönséget, a főzőversenyen és a civil sátraknál is kitarott a jókedv, ám végül meg kellett hoznia a döntést a városvezetésnek: a további programokat lemondták, így a tervezett huszonegy produkció mind-egyikére nem került sor.

A Siller Nótakör a felvonulók forgatagában, a színpadon, sőt, spontán a sátrak között is dalra fakadt a nap során. – Szeretünk együtt lenni, együtt énekelni, ezért minden évben itt a helyünk. A halászléfőző verse-

nyen is elindultunk – mondta Kiss Miklós. Első ízben nevezett a rendőrség, melynek kötelékében Végh Lajos kapitány ragadott fakanalat. Kollégái elsősorban gyerekeknek szóló információs anyaggal, foglalkozással készültek. – Számunkra a Város napja elsősorban a közösségi összetartozásról szól – fogalmazott Borbás László, a Paks Kistérségi Szociális Központ intézményvezetője, hozzátéve, hogy kihasználták az alkalmat a bemutatkozásra, beszélgetésre, hiszen a szociális munka sokszor láthatatlan. A Kalocsán élő dr. Shawfar Adel sebész-traumatológus első ízben járt a paksi Város napján. Február elsejétől dolgozik a Paksi Gyógyászati Központban. – Fontosnak éreztem, hogy itt legyek, mert úgy gondolom, meg kell ismerkednem a várossal. A híd nemcsak a közlekedést segíti, hanem kapocs az emberek között is a szó szoros értelmében, a mai nap is igazolja, hogy a kulturális élet terén is összekapcsolódik a Duna két partja.

FolkArt – régi helyen, új szellemben

Újragoncolta és újratervezte a kalocsai önkormányzat a főtéren korábban vállalkozásban működtetett látogatóközpontot. Itt nyílt meg jelentős érdeklődés mellett a FolkArt Látogatóközpont, amely a kalocsai kultúrkör, a hagyományok, a gasztronómia – élén a paprikával – és a népművészeti örökség bemutatására jött létre. – Korábban egy privát vállalkozás üzemeltette a látogatóközpontot és a hozzá tartozó kiskereskedelmi üzletet, de lakossági igény és az önkormányzat részéről üzleti igény merült fel ennek működtetésére, ezért egy új koncepciót alkottunk meg – tájékoztatott dr. Bagó Zoltán polgármester. Elmondta, hogy a Viski Károly Múzeum szakmai felügyeletével született meg a Kalocsa Aranya Paprikakiállítás, amely a város egyik legismertebb hungarikumának történetét és kulturális je-

lentőségét mutatja be. A pincetérben kiállítóteret alakítottak ki, ahol időszakos tárlatok követik majd egymást. Az első Gödri Matilda és Kun Tünde festőművészek, valamint Vadász Orsolya üvegfestő munkái láthatók. – Nagy az érdeklődés a helyi, művészeti közeletben a kiállítóter iránt. Munkatársainknak egész évre változatos programtervei vannak – jegyezte meg dr. Bagó Zoltán. – A klasszikus úgynevezett merchandising (márkázott) termékek mellett minden kapható, ami kapcsolódik a kalocsai kultúrkörhöz – tette hozzá a polgármester. Szavaiból kiderült, hogy egészen komoly, a turizmus fellendítését szolgáló elképzeléseik vannak, amelyek megvalósításában öt szomszédos településsel szövetkezve létrehozták a Potaföld Egyesületet. Velük karöltve kívánják új alapokra helyezni a térség

turisztikai desztinációmenedzsmentjét. Szeretnék feltámasztani a Duna-menti Folklórfesztivált, amelynek két év múlva jubileumi éve lesz, de a program része a Homokmégyi Dózsa Vadásztársaság és a Kiskunsági Nemzeti Park együttműködése is a természet- és környezetvédelem, illetve a vízgazdálkodás terén. Szeretnék összefogni a térség kereskedelmi vendéglátó-, valamint szálláshelyeit, nyitnak a nagyhajós turizmus áralapja felé, építenek a zarándokokra és a vallási turizmusra, bevonják ebbe a projektbe a fürdőfejlesztést és megkezdődtek a tárgyalások egy négycsillagos szálloda építéséről is. – Ennek a projektnek lesz a szíve a FolkArt Látogatóközpont – húzta alá Dr. Bagó Zoltán.



A világ az elektromosság korszakába lépett

Az atomerőművek termelése rekordot ért el 2025-ben

Rohamosan növekszik a világ áramigénye – derül ki a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) Global Energy Review 2026 tanulmányából. Az alacsony kibocsátású energiaforrások együttesen a globális keresletnövekedés közel 60 százalékát fedezték.

A Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) szerint 2025-ben a globális villamosenergia-igény mintegy három százalékkal nőtt, vagyis több mint kétszer gyorsabban, mint a teljes energiaigény. A Global Energy Review 2026 szerint az alacsony kibocsátású energiaforrások – a napenergia, a szélenergia, a nukleáris energia, a vízenergia és más megújulók – együttesen a globális keresletnövekedés közel 60 százalékát fedezték. Nem állt meg ugyanakkor a fosszilis energiahordozók: az olaj, a földgáz és a szén iránti kereslet növekedése sem, igaz, ennek üteme az előző évihez képest lassult.

A villamosenergia-kereslet növekedését továbbra is az épületek és az ipar széles körű végfelhasználása gerjesztette. Noha az elektromos járművek és az adatközpontok egyelőre csak csekély mértékben járultak hozzá a teljes növekedéshez, keresletük ugyanakkor gyorsan bővült, tavaly az Egyesült Államokban az adatközpontok adták a villamosenergia-felhasználás növekedésének felét.

Hárfás Zsolt atomeNERgetikai szakértő szerint a jelentés alátámasztja azt, hogy a világ nem az atom vagy megújuló, hanem egyre inkább az atom és megújuló paradigmája mentén fejlődik. – Ezek a rendszerek nem konkurenssek, hanem kiegészítői egymásnak, és ez az a stratégia, amelyet Magyarország is követ – hangsúlyozta. Hozzátette: a tanulmány fontos következtetése, hogy a megújuló energiaforrások – különösen a naperőművi kapacitások – rekordütemben bővülnek, ez azonban önmagában még nem oldja meg a villamosenergia-rendszerek stabilitásának kérdését. A villamos hálózatot és a tárolókapacitásokat egyidejűleg kell fejleszteni a napenergia hasznosításához. Az IEA külön kiemeli, hogy az időjárási szélsőségek, a gyenge szélviszonyok vagy a vízhiányos időszakok komoly kihívást jelentenek az energiarendszereknek, emiatt pedig továbbra is szükség van rugalmas és folyamatosan rendelkezésre álló kapacitásokra. A nukleáris energia egyik legnagyobb előnye éppen az, hogy időjárástól függetlenül, folyamatosan képes nagy mennyiségű klímabarát villamos energiát termelni.

A szakértő szerint a Paksi Atomerőmű jelenlegi blokkjai esetében tervezett további üzemidő-hosszabbítás, az építés alatt álló Paks II. Atomerőmű, a gyorsan bővülő

naperőművi kapacitások, az energiatárolás fejlesztése, a tervezett SMR-fejlesztések, valamint az új gázerőművek együttese egy kiegyensúlyozott, diverzifikált és hosszú távon fenntartható energiamixet képes létrehozni.

A Nemzetközi Energiaügynökség publikációja arról is ír, hogy a jelenleg épülő nukleáris reaktorok szinte mindegyike nagyméretű, többségük 1000 MW feletti kapacitással rendelkezik. A Global Energy Review 2026 kitér arra is, hogy tavaly 15 országban összesen 78 GW nukleáris kapacitás létesítése zajlott, ezek közül 12,2 GW-nyi 2025-ben indult el. A beruházások fele Kínában folyik, ahol a beépített nukleáris kapacitás 2030 körül várhatóan eléri a 100 GW-ot. Egyiptomban, Indiában és Törökországban egyaránt mintegy 5 GW kapacitás áll építés alatt, a korábban leállított atomerőműveit újraindító Japánban, illetve Dél-Koreában és az Egyesült Királyságban két-két reaktor épül, míg Szlovákiában egy. Az elmúlt évtizedben építés alatt álló atomerőművi reaktorok 94 százaléka kínai vagy orosz tervezésű volt. Ahogy a paks2.hu oldalon olvasható, a Paksi Atomerőmű 5. blokkja a Nemzetközi Energiaügynökség jövő évi jelentésébe kerül majd be, mert a nemzetközi nukleáris terminológia szerint 2026 februárja óta számít építés alatt állónak.



A SPANYOL NUKLEÁRIS LÉTESÍTMÉNYEK KÖZELÉBEN található önkormányzatokat tömörítő AMAC szervezet harmincfős delegációja látogatott Magyarországra. A vendégeket Gáncs István, a TEIT alelnöke és Heringes Anita polgármester fogadta Pakson. A találkozón jelen voltak a Bataapáti körüli működő önkormányzati társulás, a TETT tagtelepüléseinek polgármesterei is. A küldöttség látogatást tett a Paksi Atomerőműben és a Bataapáti Nemzeti Radioaktív-hulladék-tárolóban. A spanyol vendégek elismeréssel szóltak a látottakról és egyben hasonló tapasztalatszerzésre hívták meg a nukleáris létesítményeket befogadó magyar térségek polgármestereit Spanyolországba.

Hírek röviden



Épülő terek, erősödő közösség - újabb fejlesztések Faddon

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is folytatódott Faddon és Domboriban az önerős, valamint a pályázati forrásból megvalósuló fejlesztések. A megvalósult és előkészítés alatt álló beruházások összértéke mintegy 330 millió forint. – Az év első felében is arra törekedtünk, hogy egyszerre haladjunk a kisebb, de a lakosság mindennapjait közvetlenül érintő munkákkal, valamint a nagyobb, hosszabb távú fejlesztésekkel – mondta Bordács József polgármester.

Az önerőből megvalósult fejlesztések több területet is érintettek. Térkövezési munkákat végeztek a Mátyás király utcai üzletsor előtt, a Bartal-parkban, a postánál és a ravatalozónál. Javították az aszfaltutakat mindkét településrészben, Domboriban, az 1. strandon új lépcső készült. Javították az óvodaépület homlokzatát, az előtetőt és a térkövet. A Béke közben járda és csapadékvíz-elvezetés épült, a sporttelep új műfüves pályájához pedig pályázati önerőt biztosított az önkormányzat.

A Versenyképes Járások Program támogatásból közösségi helyet alakítanak ki a Volent-öbölben és a Kurdi-sarkon, és egy régóta várt beruházás, a strand ügye is fontos mérföldkőhöz érkezett. – A közbeszerzési eljárás lezárult, így végre megépülhet a strand. Ez nemcsak turisztikai, hanem közösségi szempontból is meghatározó fejlesztés lesz – fogalmazott Bordács József. A polgármester szerint a fejlesztések közös üzenete, hogy Fadd

nemcsak megőrzi értékeit, hanem folyamatosan építi jövőjét rendezettebb közterületekkel, erősebb közösségi terekkel és egyre több olyan lehetőséggel, amely Faddot és Domborit a helyiek és a látogatók számára vonzóbbá teszi.

Munkahelyteremtő beruházások Kalocsán

Több jelentős fejlesztésről számolt be a képviselő-testület májusi ülésén dr. Bagó Zoltán polgármester. Elmondta, hogy másfél éves előkészítés után véglegessé vált az egyik helyi ipari nagyberuházás, amivel mintegy 7,5 milliárdos high-tech (6G technológia) gyárfejlesztés fog megvalósulni Kalocsa területén jövőre. – Szintén hosszú előkészítés után egy szintén helyi feldolgozóipari vállalkozás tulajdonosai a minap tájékoztattak arról, hogy befejeztek egy közel 500 millió forintos, kétlépcsős kapacitásbővítő beruházást, amit hamarosan, még idén be is üzemelnek – tájékoztatott. Azt is elmondta, hogy hosszú évek óta először komoly és szabályos vételi ajánlat érkezett a kalocsai reptérre, így a következő testületi ülésre elkészítik az értékesítési szándékról szóló előterjesztést. A vétellárral együtt a beruházás összértéke kb. 1 milliárd forint lesz. – A projekt logisztikai, nem környezetszennyező, és semmilyen szempontból sem aggályos – húzta alá dr. Bagó Zoltán. – Előkészítő stádiumban van, de szerződéskötés még nem történt egy meglévő üzem kapacitásbővítő beruházása vonatkozásában, amelynek megvalósítását szintén erre az évre tervezik. Ezzel a kétmilliárdos fej-

lesztéssel a polgármester szavai szerint összesen minimum 11 milliárd forint működőtőke áramlik majd a városba az elkövetkezendő években, és a fejlesztések nyomán akár 130 új munkahely is szülehet Kalocsán 2027-től.

Ballagó diákoktól búcsúztak rendhagyó módon Tengelicen

Rendhagyó „osztályfőnöki órára” hívta a nyolcadikos diákokat a település polgármestere. Gáncs István célja, hogy tudatosítsa a fiatalokban, hogy honnan indultak, erősítse kötődésüket, identitásukat. – Sok-sok éve köszöntjük az újszülötteket. Évente egy kispolgárvatót rendezünk az abban az esztendőben érkezett babák és szüleik részvételével – tájékoztatott. Elmondta, hogy az általános iskolából ballagók rendhagyó útra bocsátásából is szeretnének új hagyományt teremteni.

Növelték a dunaszentgyörgyi bölcsőde kapacitását

A település mini bölcsődéje hét kisgyermek ellátására szolgál, ami az elmúlt időszakban már kevésnek bizonyult. Májlikné Németh Szilvia polgármester tájékoztatása szerint terítéken van egy új, kétszoboros bölcsőde építése. Az épület kiviteli terveinek és engedélyeinek megújítása folyamatban van, ezért a tényleges építési munkálatokra várhatóan csak egy-másfél év múlva kerülhet sor. – Pál Krisztina óvodavezető javaslata nyomán az elmúlt hónapokban azon dolgoztunk, egyeztettünk, hogy a meglévő mini bölcsődét 12 fős normál bölcsődévé alakítsuk át. A hatóságok előzetes jóváhagyását megkaptuk. Április végén a bölcsődéhez kapcsolódó terasz kialakítását kezdtük meg, ami érinti az óvoda hátsó udvarát, járdáját, emiatt a gyerekek az udvart korlátozottan tudják használni – részletezte a polgármester. Hozzátette, az átalakítás többi eleme (az ajtónyílás kialakítása, a süllyesztett homokozó beépítése, járdabővítés) várhatóan nem fogja akadályozni a gyermekek napközbeni ellátását. A 12 fős bölcsőde a településvezető szerint leghamarabb szeptembertől kezdheti meg a működését.

Időseket ünnepeltek Pusztahencsén

Idén is remekül sikerült az idősek napi program Pusztahencsén, amit a legtöbb településsel ellentétben nem ősszel, hanem tavasszal rendeznek minden évben. Rácz Norbert polgármester köszöntötte, az önkormányzat megvendégelte a megjelenteket, akik a helybeli kulturális csoportok előadásait is megnézhették. Az óvodások, a helyi kórus és tánccsoport produkciói után élő zenével zárták az összejövetelt.

Új közösségi térrel gazdagodott Paks

Új csúszdapark épült Pakson, az Ürgemezei Szabadidőparkban. Három különböző lejtésű, kialakítású, ezért eltérő sebességet és izgalmakat kínáló csúszdát telepítettek a strand melletti szánkódombra. A csúszdák, mászóelemek és játékos akadályok szinte minden korosztály számára kínálnak élményt, de használatuk elsősorban 3–14 éveseknek ajánlott. Heringes Anita polgármester azt mondta, a tervezés során fontos szempont volt a biztonság, ezért korszerű burkolatot és időjárásálló eszközöket alkalmazott a kivitelező. Az önkormányzat kiemelt figyelmet szentel a családbarát fejlesztésekre és az élhető városi környezet kialakítására és ezen belül a szabadidőpark továbbfejlesztésére, hiszen kiváló színtere a kikapcsolódásnak, városi programoknak. – Nagy Balázs és Kudorné Szanyi Katalin képviselők projektje egyszerre szolgálja a szórakozást, az aktív életmódot és a közösségi élményeket – hangsúlyozta Heringes Anita. A projekt költsége bruttó 58 millió forint volt.

Új közösségi teret hoztak létre Tengelicen

Befejeződött a sportpálya három éve tartó fejlesztése, amit a község önkormányzata a Tengelici Sportegyesülettel közösen valósított meg. Az önkormányzat felismerve a futball, a sport közösségformáló hatását, megvásárolta a magántulajdonban lévő sporttelepet, így nyílt lehetőség arra, hogy pályázzanak a Magyar Labdarúgó Szövetség infrastruktúra-fejlesztési támogatásaira. Ezenfelül önkormányzati forrást és TAO támogatást használtak fel arra, hogy a területet közösségi térré fejlesszék. Gáncs István polgármester tájékoztatása szerint megújultak egyebek között az öl-

tözők; utat, parkolókat építettek és kialakítottak egy büfét, amely június elejétől Ziccer bár néven helyet ad a szórakozás mellett darts- és csocsóbajnokságoknak is. Bár a hivatalos átadás időpontja június eleje, a májusi programokat már itt tartották. Gáncs István arról tájékoztatót, hogy formálódik a nyár ide tervezett programja is, amelyben fogathajtó verseny, falunap és havi egy minikoncert is szerepel.

A kórház gyermekosztályának gyűjtöttek Gerjenben

Ismét megtelt étellel május 1-jén Gerjen, ahol a hagyományosnak számító 3000-es jótékonyági focitornát rendezték meg a majális keretében. A kezdeményezés célja idén is a Tolna Vármegyei Balassa János Kórház Gyermekosztályának támogatása volt. Minden résztvevőt – játékos és szurkolót egyaránt – arra kértek, hogy legalább 3000 forinttal járuljon hozzá az adományhoz. A tornán pályára lépett a TEIT, az RHK, az atomerőmű építésén dolgozó orosz ASZE, az Atomix Tűzoltóság, valamint a Hilti és a Jako csapatai. A kórház és a rendőrség közösen indult, a győzelmet pedig végül az „Old Brothers” nevű együttes szerezte meg. A közösség összefogásának köszönhetően több mint egymillió forint gyűlt össze, amelyet a gyermekosztály eszközbeszerzésre fordíthat. Dr. Kis Zoltán, a kórház főigazgatója hangsúlyozta: mindig nagy öröm, amikor a közösség méltónak találja az intézményt a támogatásra. Hozzátette, hogy a gerjени rendezvény nemcsak a jótékonyaságról szól, hanem a mozgás, az együttlét és a közösségi élmény erejéről is.

Miközben a csapatok a pályán küzdöttek, a környéken számos program várta a látogatókat: gyermekfoglalkozások, ugrálóvárak, az Atomix fegyveres biztonsági őreinek fegyverbemutatója, valamint az atomerőmű tűzoltóinak szakfelszerelés-bemutatója. Egészségügyi állapotfelmérésre is volt lehetőség, így a nap minden korosztály számára tartalmas kikapcsolódást kínált. A rendezvény lebonyolításában a helyi civil szervezetek is aktívan közreműködtek.

Zene, játékparadicsom, májusfa - programokban gazdag május Géderlakon

Egymást érik a rendezvények Géderlakon, a május kifejezetten gazdag volt programokban. A sort természetesen a majális nyitotta, amit Millenniumi Emlékparkban tartottak. Májusfaállítás után népművészeti és hagyományörző műsor szórakoztatta a közönséget, az önkormányzat mindenkit megvendégtelt egy hot doggal. A programzáró zenes multság éjszakába nyúlt, mondta el Nagy László. A polgármester hozzáfűzte, a Noel Ház Családi Bölcsőde pedig színvonalas családi napot rendezett, ami a kedvezőtlen időjárás miatt a sportcsarnokba és a művelődési házba költözött. – Telt ház volt és remek hangulat. Különösen nagy érdeklődés kísérte az Apacuka együttes produkcióját – összegezte Nagy László. A községi gyermeknapot május végén lovasnappal kötötték össze. A gyerekeket ezúttal is igazi játékparadicsom fogadta, ugrálóvár, habparti, kézműves foglalkozások, sportlehetőségek sora szolgálta a szórakozásukat.



Földesi János nevét vette fel a madocsai művelődési ház

Nyolcvan éve alakult a Madocsai Hagyományörző Néptánc Egyesület. A jubileumi megemlékezést azért szervezték, hogy büszkén megmutathassák táncaikat, köztük a madocsai lassú és friss csárdást, amely nemcsak a helyi, hanem a Tolna Vármegyei Értéktárban is helyet kapott. A jubileumi rendezvény szervezéséhez hárommillió forint támogatást nyert el az önkormányzat a Hungarikum pályázati kiíráson. A megemlékezés részeként Földesi János, a hagyományörző együttes alapítója nevét vette fel a művelődési ház.

Földesi János 1911-ben született Madocsán református, paraszti családban. Tanulni vágyása és tudatos hagyományápoló munkája révén kiemelkedett közösségből. Megalapította a hagyományörző együttest, annak zenésze, táncosa, a helyi hagyományok tudatos gyűjtője és színpadra rendezője lett. Évtizedeken keresztül bámulatos kitartással és hozzáértéssel, nagy elhivatottsággal és lelkiismeretességgel végezte ezt a munkát. A róla elnevezett madocsai néptáncalálkozó méltán válhatott rangos nemzetközi fesztiválok és tanácskozások részévé. A Népművészet Mestere címet 1986-ban vehette át. A jubileumi ünnepségre meghívást kaptak a kalocsai, bogyzslói, adonyi, hartai, mezőfalvi, szalkszentmártoni, beloianniszi néptáncsoportok.

Működik a civil élet Dunaszentbenedeken

Telt házzal működik a januárban átadott mini bölcsőde Dunaszentbenedeken. Vargyas László polgármester tájékoztatása szerint nemcsak a kicsik, hanem a személyzet is helybeli, azaz az intézmény átadásával három új munkahely is létrejött. A bölcsődén kívül kétszoboros óvoda és alsó tagozatos iskola működik a településen. És működik a civil élet is, hangsúlyozta a polgármester. Kiemelve a nyugdíjasokat, akik nagyon összetartó közösséget alkotnak és segítik az önkormányzat munkáját egyebek között a különféle programok színesebbé, tartalmasabbá tételében. A Dunaszentbenedeki Nyugdíjas Klub 48 fős csapata május második felében kellemes kiránduláson vett részt Visegrádon, ahol megtekintették a fellegrádat, valamint a királyi palotát, programjukat sétahajózással zárták.

A pacal körül forgott minden Dunapatajon

Nagy érdeklődés mellett rendezték meg a Nemzetközi Pacal Majális, még kínai pacal is készült. A rendezvényre az ország minden tájáról és annak határain túlról is érkeztek résztvevők Dunapatajra. Nagy figyelem övezte Wang mester élményfőzését. Mint kiderült, a világ második legrégibb, mintegy 3500 éves pacalreceptje Kínából származik, azaz az ország évezredek hagyományokkal rendelkezik a pacalfőzés terén. A Nemzetközi Pacal Majálison hat ország hat speciális pacalfogása is terítékre került. Rendeztek pacal workshopot, volt PacalTurista élménybeszámoló és természetesen kóstoló is. A dunapataji ünnep nem korlátozódott a gasztronómiára, kulturális és gyermekprogramok sorát, koncerteket rendeztek és különféle kihívások várták a nagyerdeműt.

Nemcsak az útburkolat újul meg Bátyán

Új burkolatot kapott a Dugonics utca Bátyán. Fekete Csaba polgármester azt mondta, hogy a Magyar Falu programból fedezték a 11 millió forint kiadással járó fejlesztést. Ennél nagyobb léptékű beruházásra készülnek a Wesselényi utcában, ahol nemcsak a burkolatot, hanem az alépítményt is cserélik, átépítik a buszfordulót és négy buszmegállót. A kivitelezésre várhatóan csak jövőre kerül sor, mert most a tervezés zajlik, amit az engedélyezés és közbeszerzés procedúrája követ majd. Erre a 100 millió forintos nagyságrendű fejlesztésre a TOP Plusz programban nyert el támogatást a község önkormányzata.

Zenés május Tengelicen

A felújított sporttelepen szervezte meg Tengelic Község Önkormányzata a közösségi majális. A májfaállítást követően sportvetélkedőket, kispályás labdarúgó mérkőzést rendeztek, az egyesületek, klubok, sportkörök, oktatási intézmények csapatai főztek, este a Shisha Café koncertezett. Gyerekeket önkéntesek által készített retró játékpark várta. Az önfeledt szórakozás másnap újdonsággal, a Zenepálya elnevezésű rendezvénnyel folytatódott. Erre az alkalommal koncertekkel készültek a szervezők. A helyi citera- és gitárszakkör növendékei kezdték a sort, majd Szarka Gábor és Nagy Imre akusztikus



zenekara lépett színpadra, a programot retró diszkóval zárták. A rendezvénynek a TEIT által biztosított nagyméretű sátor adott otthont.

26. évadát zárta a Pusztahencsei Népfőiskola

A népfőiskola nemcsak a tudás, a korszerű ismeretek átadásának színtere, de a közösség építésének és megtartásának fontos helyszíne is. Ezekkel a Renkecz József tanítótól, a Tolnai megyei népfőiskolai mozgalom legendás alakjától származó gondolattal kezdte a Pusztahencsei Népfőiskola 26. évadának értékelését Gazdag Ferenc. Az előadássorozat szervezője hangsúlyozta: nyitottak, szívesen fogadnak előadóként és hallgatóként bárkit, ennek megfelelően rendkívül változatos volt az ideji paletta is. A sorozatot novemberben egy norvég fjordoknál átélt hajóskalandról szóló úti beszámolóval kezdték, aztán szó esett a magyar színház- és filmművészet nagy öregjéről, Páger Antalról, megismerhették a Mikulás történetét és az egyes mesei szerepkörök funkcióit a mese struktúrájában. Hallgattak előadást az egészséges táplálkozásról, a paraszti erkölcsről és párvalasztási szokásokról, virtuális kirándulást tettek Erdély vadregényes tájain. Megrendítő erejű volt a Méregkeverő asszonyok a Tiszazugban című előadás, s legalább ennyire izgalmas a horror királya, Stephen King munkásságát bemutató epizód, és egészen más okokból a mesterséges intelligencia jótéteményeiről és veszélyeiről szóló összefoglaló is. – Konkrét számokban kifejezve: 18 előadás, 556 bejegyzett résztvevő, előadásonként 31 fős látogatottsági átlag, 32 oklevél azoknak, akik az előadások többségén részt vettek – összegezte Gazdag Ferenc.

KALOCSA



PAKS



GÉDERLAK



TENGELIC



GYÖRKÖNY



MADOCSA



USZÓD



DUNASZENTBENEDEK



GERJEN



ORDAS



FOKTŐ



DUNASZENTGYÖRGY



DUNAPATAJ



FADD



BÁTYA



PUSZTAHENCSE



IMPRESSZUM

A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás lapja

Postacím: 6300 Kalocsa, Szent István út 35.

E-mail: titkarsag@kalocsa.hu; honlap: www.teit.hu

Felelős kiadó: dr. Bagó Zoltán, a TEIT elnöke

Nyomda: Kerényi Nyomda, Szekszárd

Megjelenik kéthavonta Pakson és környékén 22 000 példányban